ST. HALLVARD INVITERER FOTOGRAFER OG FOTOSAMLINGER TIL Å PRESENTERE NOEN AV SINE BESTE, MEST SJARMERENDE ELLER AVSLØRENDE BILDER MED MOTIV FRA HOVEDSTADEN. FOTOGRAFIENE KAN VÆRE FRA FJERN FORTID ELLER FRA OSLO HER OG NÅ.

Av Anne Cappelen Grandt, født 1962 i København, oppvokst i Tønsberg. Hun er grafisk designer og fotograf, med eget firma.

Bildene presenteres parvis. Øverst bildene til Inger Munch, nederst samme motiv tatt 70 år senere.

Langs Akerselva i fotografiske fotspor 70 år etter

Fotoprosjektet som her presenteres, startet med at en kollega lot en gammel bok ligge og slenge. Boken var «Akerselven», fotografert av Inger Munch, søster til Edvard Munch. Som entusiastisk fotograf med mye naturfotografering bak meg, ble jeg sugd inn i disse vakre bildene.

Det var 134 fotografier mellom to permer, med bare en enkel tekstlinje som informerte om stedet. Boken ble utgitt av Damm i 1932, bildene var tatt 1929–32. Jeg ble nysgjerrig – hvordan ser det ut i dag, er det mulig å finne stedene igjen i 2002?

Jeg fotokopierte boken, så den ikke skulle skades, tok perm og fotoapparat med for å «finne gull». Sånn følte jeg det i alle fall da jeg fant de første bildene! Jeg startet nederst ved Vaterland og hadde en kjempeopplevelse allerede på Hausmannsbrua. Jeg sto der med et gammelt bilde av en bro, med en mørkkledd nonne sentralt i bildet. Jeg var alene med bilene der jeg sto, ikke en fotgjenger å se! I det fjerne skimtet jeg to burkakledde kvinner, skulle jeg la dem være representant for stedet i 2002? Plutselig dukker hun opp, den lille kvinnen til mitt bilde! En skikkelig kvinne av i dag, svartkledd, snakker i mobiltelefon mens hun går. Rundt halsen har hun et adgangskort med magnetstripe. Alt er ikke like lett å se på bildet. Men den følelsen av å dokumentere i dag, her og nå opp mot det gamle, var utrolig pirrende! Jeg hadde funnet noe, nå var det bare å fortsette!

Å finne mange av stedene viste seg å være lettere enn jeg umiddelbart hadde trodd. Jeg møtte imidlertid et ganske annet problem: Akerselvas bredder var blitt grøntområde! Noe så til de grader også! Miljømessig er det fantastisk – fotografisk en katastrofe! Ofte tenkte jeg med mord i sinnet: Hvor er motorsaga? Sikten var lik null.

Sommeren 2002 gikk dermed mye med til å registrere stedene, hvilken vinkel er bildene tatt fra m.m. Våren 2003 var jeg på hugget, og straks snøen gikk var jeg i gang. Jeg fotograferte infernalsk før løvet kom på trærne!

Nå er prosjektet nær fullført. Jeg håper det skal bli en utstilling av et utvalg av bildene. Neste steg kan bli å samle bildene i en bok. Uansett blir jeg nok ikke ferdig med «ælva mi» på lenge! Jeg er nå gått løs på mennesker langs elva. Og jeg er veldig stolt når venner kaller meg «Akerselva-Anne».

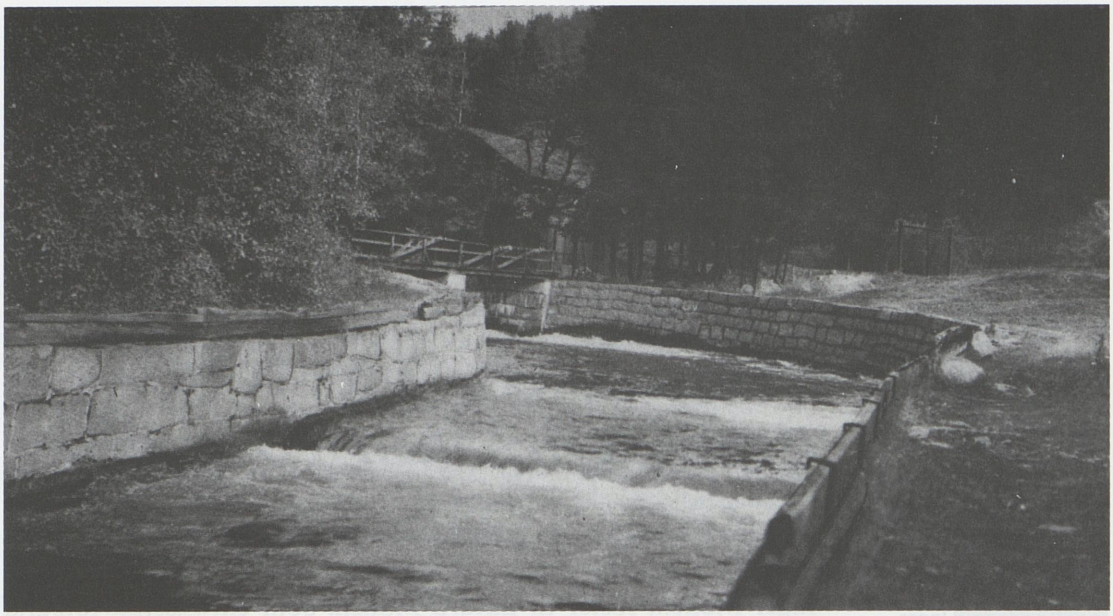

Akerselvens begynnelse ved Oset. Ved Oset stod Asbjørnsen og fisket (Kværnsagn).

Omtrent som før, litt nye kanter bare!

Mustads spikerverk, anlagt i 1884.

Kjelsås bruk er tittelen på Oslo Byes Vels kulturhistoriske blå skilt. I dag brukes bygningene til verksteder for kunsthåndverk, lokale for Norsk Veteranbilklubb, skole for Samtidsdans m.m.

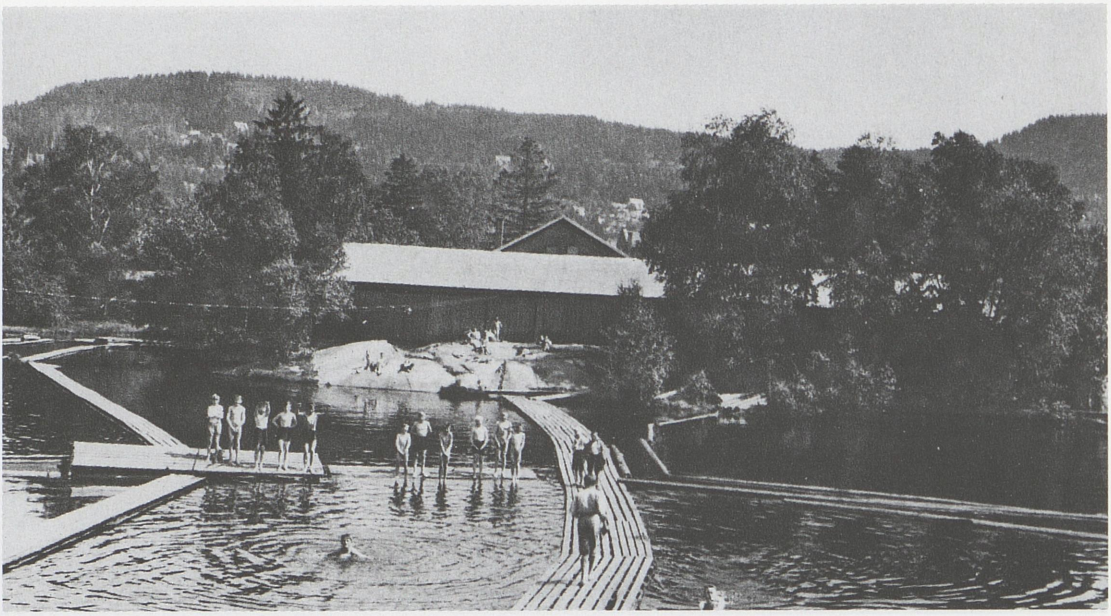

Ved Brekke sag. Løvenskiolds bruk.

Vakkert grøntområde i dag til glede for alle beboerne i området.

Fossen ved Nydalens fabrikker.

Fossen har fått ny innramming med blokkbebyggelsen i bakgrunnen.

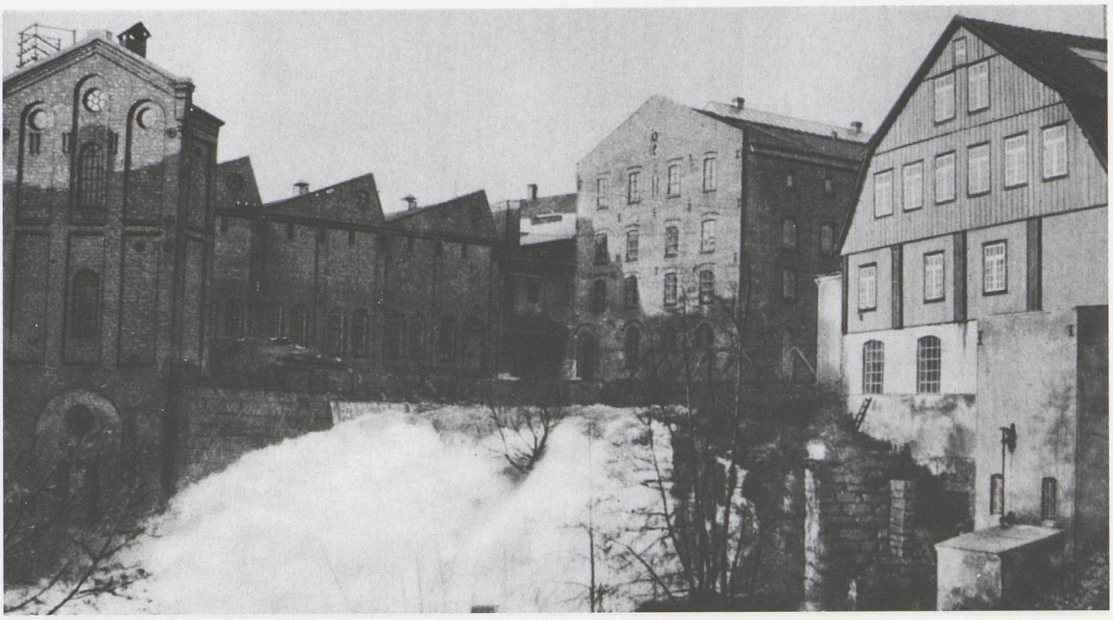

Hjula Væveri anlagt 1855 av Halvor Schou.

Bygningene er som før, men vannføringen er det ikke!
Dette bildet er tatt i snøsmeltinga på våren.

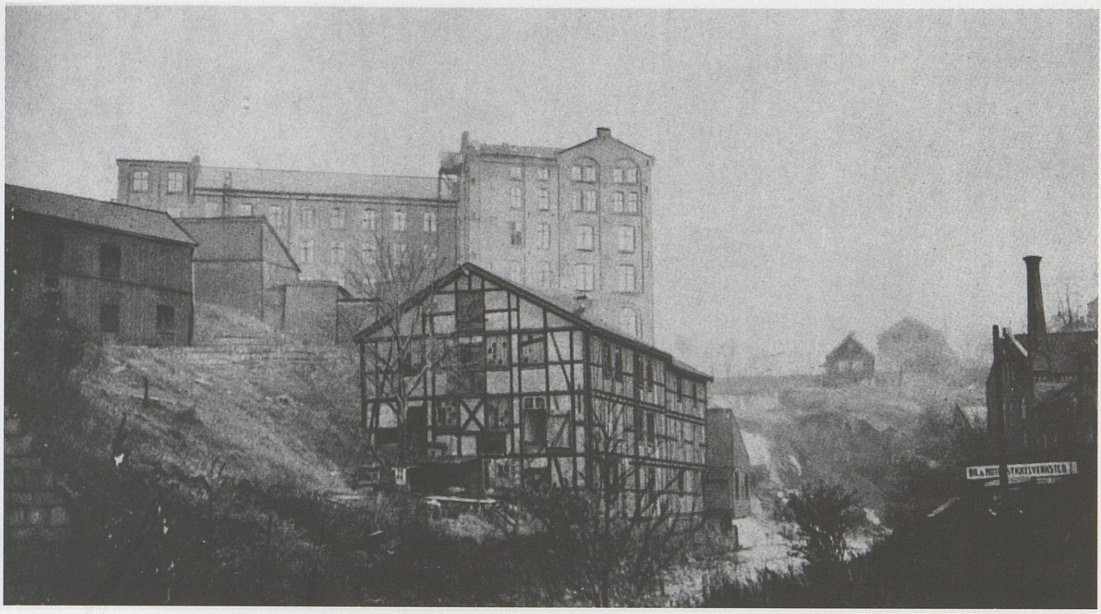

Vågehalsens Barkestampe – opført omkring 1800. Bygget i to perioder, den største del først. I bakgrunnen Vøien, Knud Graahs tidligere bomullsspinneri anlagt i 1846.

Kjent og ukjent! Mølleparken huser i dag ulike bedrifter. Til høyre i bildet skimtes «Hønse-Lovisas hus» som fremdeles står, og brukes til dugnadsdrevet kafe, galleri m.m.

Fra Grüners have. Grüners have var i gamle dager en av byens vakreste haver. Den var i familien Grüners eie til ut i 1880-årene.

Grüners have er erstattet av bl.a. Grünerhagen barnehage! Gamle Aker kirke skimtes i det fjerne.

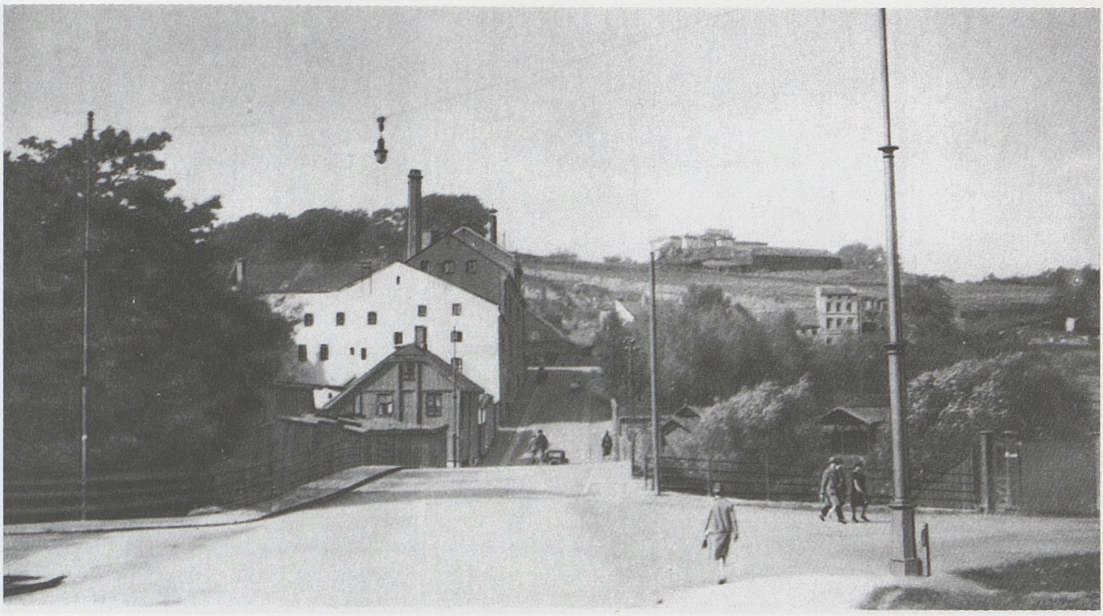

Brænderibakken, Nora mineralvannfabrikk og Grünerbroen.

Her er det bare veien og brua som ser ut som før!

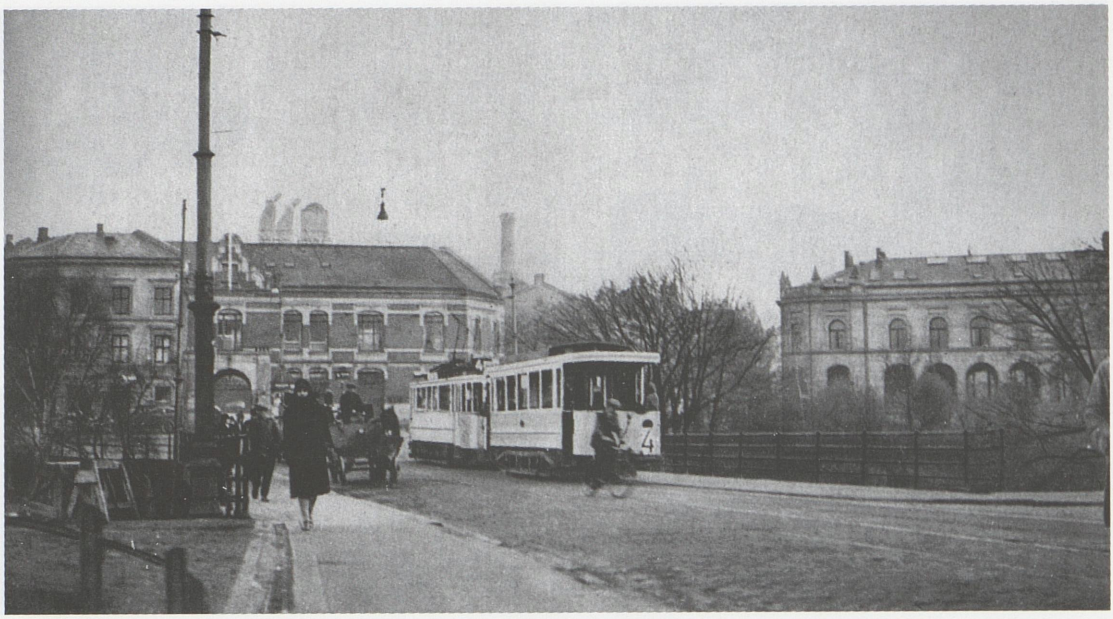

Fra Nybroen. Akers Sparebank. Schous Bryggeri A/S.

Bygningene er som før, men menneskene, trikken og de andre rullende farkoster har endret seg!

Elisabethssøster på Hausmannsbroen.

Her var det ikke mye igjen av det gamle, bortsett fra brua.
Også kvinnene viser at det har skjedd mye på 70 år.

Vaterlands bro, bygget 1649.

Trikken over Vaterlands bru er erstattet med T-bane under bakken.
Alle båtene som lå her, soknet til Akerselvas båtforening, som i dag holder til på Hovedøya.

Livlig trafikk på Bispebroen.

Den gamle Bispebrua ble revet da Akerselvas utløp ble lagt i tunnel på 1960-tallet. Bispelokket i dag, under ombygging. Avkjøringen til høyre er nettopp revet. Bildet er tatt fra toppen av Hotell Opera, som velvilligst slapp meg opp på taket.